

Utredning av den momsmässiga hanteringen av den verksamhet som bedrivs av Höje å vattenråd och Kävlingeåns vattenråd

---

Datum 10 september 2024
Till Höje å vattenråd och Kävlingeåns vattenråd
Från Martin Carlsson, Johan Bengtsson, Lisa Eliasson, Ernst & Young AB (EY)

---

1 Bakgrund och uppdrag

Höje å vattenråd och Kävlingeåns vattenråd ("uppdragsgivarna" /"vattenråden") är två ideella föreningar som arbetar för att bevara och förbättra vattenkvaliteten i Höje å respektive Kävlingeån och dess närområden. Vattenråden arbetar med fyra verksamhetsområden; i) vattenförvaltning, ii) recipientkontroll iii) vattenvårdande åtgärder samt iv) reparation och underhåll. Verksamheterna finansieras i huvudsak av kommuner och staten/EU. Vattenråden har status som allmännyttiga ideella föreningar och i dagsläget är varken Höje å vattenråd eller Kävlingeåns vattenråd momsregistrerade i Sverige.

KPMG presenterade den 2014-02-18 en rapport kring hanteringen av ingående moms på kostnader inom vattenvården. Uppdragsgivaren önskar nu att denna momsutredning uppdateras och vidareutvecklas. Uppdraget omfattar följande tjänster: *EY ska utreda och kommentera den momsmässiga hanteringen av den verksamhet som bedrivs av Höje å vattenråd och Kävlingeåns vattenråd.* Enligt kompletterande instruktion ska det inte ske någon fullständig omprövning av de slutsatser som gjordes år 2014. Syftet är att uppdatera och komplettera analysen.

Bedömningen i denna promemoria är baserad på information som har framkommit i möten mellan EY och företrädare för vattenråden samt Lunds Kommun. Som underlag för vår analys har vi även granskat vattenrådets årsredovisningar, stadgar och hemsidor.

Promemorian är baserad på nu gällande momsregelverk och inom ramen för uppdraget har EY inte beaktat eventuella inkomstskatterättsliga aspekter eller andra juridiska aspekter. Rapport riktar sig enbart till uppdragsgivarna. Andra

parter kan inte förlita sig på innehållet i denna rapport, utan hänvisas till att inhämta egen självständig rådgivning. EY är inte ansvariga för konsekvenser av användandet av EY:s rapport i strid med ovanstående villkor.

2 Vattenrådets verksamhet och finansiering

2.1 Höje å vattenråd

Inom ramen för Höje å vattenråds verksamhet förekommer enligt uppgift följande transaktioner:

Vattenförvaltningen finansieras av de kommuner genom vilka ån löper. Finansieringen sker genom medlemsavgiften och avser att, tillsammans med bidrag från Vattenmyndigheten, täcka 1,5 heltidstjänster i föreningen.

Recipientkontroll (provtagningar, kontroll och medlemskap i Öresunds vattenvårdsförbund) finansieras genom de medlemsavgifter som tas ut av kommunerna, VA Syd och företag som bedriver verksamhet som har påverkan på ån.

Vattenvårdande åtgärder (inklusive reparation och underhåll), finansieras främst genom olika externa bidrag från t ex länsstyrelsen och delfinansieras genom de medlemsavgifter som tas ut av kommunerna.

2.1 Kävlingeåns vattenråd

Inom ramen för Kävlingeåns vattenråds verksamhet förekommer enligt uppgift följande transaktioner:

Vattenförvaltningen finansieras av de kommuner genom vilka ån löper,, kommunförbundet VA SYD och Sydvatten AB. Finansieringen sker genom medlemsavgiften och avser att, tillsammans med bidrag från Vattenmyndigheten, täcka 1,5 heltidstjänster i föreningen.

Recipientkontroll (Provtagningar, kontroll och medlemskap i Öresunds vattenvårdsförbund) finansieras genom de medlemsavgifter som tas ut av kommunerna, VA Syd, Sydvatten AB och företag som bedriver som har inverkan på ån.

Vattenvårdande åtgärder (inklusive reparation och underhåll), finansieras främst genom olika externa bidrag från t ex länsstyrelsen och delfinansieras genom de medlemsavgifter som tas ut av kommunerna och Sydvatten AB.

3 Rättsliga utgångspunkter

3.1 Transaktioner som är föremål för mervärdesskatt

Tillhandahållande av tjänster som görs av beskattningsbara personer mot ersättning i Sverige utgör transaktioner som är föremål för mervärdesskatt, se 3 kap. 1§ Mervärdesskattelagen (2023:200) ("ML"). För att vattenrådets verksamhet ska vara momspliktig måste den uppfylla ML:s krav på att utgöra en *ekonomisk verksamhet*. Dessutom måste vattenråden som utgångspunkt tillhandahålla varor eller tjänster som omfattas av momsplikt. Om vattenråden gör momspliktiga tillhandahållanden av varor eller tjänster har de också som utgångspunkt rätt att dra av moms som belöper på inköp avseende dessa tillhandahållanden, jfr 13 kap. 6 § ML. För att kunna redovisa och dra av moms måste vattenråden i så fall momsregistreras.

Det är även möjligt att bedriva en så kallad blandad verksamhet, där det både finns en momspliktig del och en icke-momspliktig del inom verksamheten. För de fallen har den beskattningsbara personen bara rätt till avdrag för den ingående skatten till den del kostnaderna används inom den momspliktiga verksamheten, se bl.a. 13 kap. 29 § ML. I RÅ 2010 ref. 98 har Högsta förvaltningsdomstolen slagit fast att ett företag vars ena verksamhetsgren var helt bidragsfinansierad, och således föll utanför momsens tillämpningsområde, skulle bedömas som en separat del som inte gav rätt till avdrag för ingående moms.

3.2 Beskattningsbar person

Med en beskattningsbar person avses den som självständigt bedriver en ekonomisk verksamhet, oberoende av dess syfte eller resultat, se 4 kap. 2 § ML. Det finns alltså inte något krav om att verksamheten ska ha ett vinstsyfte för att utgöra en ekonomisk verksamhet.

Det har ingen större betydelse i vilken form som verksamheten bedrivs, utan det väsentliga är huruvida det finns en avsikt att företa transaktioner som faller inom momsens tillämpningsområde, som utgångspunkt tillhandahållanden av varor eller tjänster mot ersättning. I regel kvalificeras en verksamhet som en ekonomisk verksamhet om den har fortlöpande karaktär och utförs mot ersättning som erhålls av den som utfört transaktionen.¹

Enligt 4 kap. 6 § ML anses en allmännyttig ideell förening inte utgöra en beskattningsbar person avseende den del av dess verksamhet som är undantagen från inkomstskatt enligt 7 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229) ("IL"). Se dock nedan under 4 för en mer utförlig kommentar om den momsmässiga hanteringen av allmännyttiga ideella föreningar.

3.3 Tillhandahållande av tjänster mot ersättning

För att en betalning ska ses som en ersättning har EU-domstolen uttalat att det ska finnas en direkt koppling mellan vederlaget och tillhandahållandet av tjänster. Ett sådant samband finns om det mellan tjänsteleverantören och mottagaren av tjänsterna föreligger ett rättsförhållande som innebär ett ömsesidigt utbyte av prestationer, där vederlaget utgör ett motvärde av den tillhandahållna tjänsten.² En bedömning om bidrag skall anses utgöra ersättning för en tjänst måste bedömas i det enskilda fallet.

3.3.1 Bidragsfinanserad verksamhet

Verksamhet som helt finansieras av bidrag är inte *ekonomiska* verksamheter för momsändamål. En transaktion som klassificeras som ett bidrag eller en gåva kan dock kvalificeras som en ersättning för momsändamål, under förutsättning att det finns en direkt koppling mellan vederlaget och tillhandahållandet av tjänster. Bidrag kan då utgöra en momspliktig ersättning, se 8 kap. 2-3 §§ jämte 3 kap. 1 § ML, vilket innebär att verksamheten blir momspliktig.³

---

¹ C-612/21, punkt 34

² Se b.l.a C-182/17, p.32 C-264/14, punkt 27 och C-520/10, punkt 27

³ Se även artikel 73 MD

Högsta domstolen har i avgörandet *HFD 2020 not 54* fastställt ett förhandsavgörande rörande bidrag som ett bolag erhållit enligt ett särskilt avtal med kommun. I det aktuella fallet utförde bolaget myggbekämpning runt en älv i kommunerna. Syftet med verksamheten var att reducera och begränsa förekomsten av mygg och därigenom förbättra utemiljön för människor och djur i områdena. Kommunerna gav bolaget i uppdrag att utföra myggbekämpning i ett visst område. För detta erhöll bolaget ersättning som beräknades med utgångspunkt i de kostnader som uppdraget medfört. Myggbekämpningen finansierades med medel från kommuner, Jordbruksverket och Naturvårdsverket. Frågan i målet berörde huruvida de erhållna bidragen utgjorde en momspliktig omsättning av tjänst, eller om ersättningen skulle ses som oberoende bidrag.

HFD konstaterade att det fanns ett rättsförhållande mellan bolaget och kommunerna som innebar ett ömsesidigt utbyte av prestationer. Vidare menade domstolen att tjänsterna utfördes mot en ersättning som utgjorde det faktiska motvärdet för tillhandahållandet av myggbekämpningen. Det förelåg därmed ett direkt samband mellan den utförda tjänsten och den mottagna ersättningen. Att en del av ersättningen som bolaget erhöll för tillhandahållandet av tjänster utgjordes av statliga bidrag, påverkade enligt domstolen inte bedömningen av om det förelåg ett direkt samband. Bolagets tillhandahållande av tjänster avseende myggbekämpning ansågs därmed av HFD utgöra omsättning av tjänster ur ett momshänseende.

3.3.2 Finansiering av en kommun

I ett förhandsbesked från Skatterättsnämnden, *SRN dnr 18-09/I*, bedömdes frågan om ett kommunalägt aktiebolag ansågs tillhandahålla tjänster mot ersättning till de två kommuner som ägde bolaget. Enligt uppdragsavtalet med kommunerna skulle bolaget för kommunernas räkning svara för och handha allmänna näringslivsfrågor. Uppdraget innefattade att bolaget skulle främja kommunernas utveckling, stödja det lokala näringslivet och locka nya företag till regionen. Bolaget skulle tillsammans med kommunerna löpande överlägga och komma överens om detaljutformningen av verksamhetsinriktningen. Kommunerna finansierade bolagets basverksamhet och ersättningen för detta fastställdes årligen. Till kostnaderna för basverksamheten ingick lokalhyra, personal, kontors- och administrationskostnader, samordning av regionala näringslivsprojekt m.m. Skatterättsnämnden bedömde att ett rättsförhållande mellan bolaget och kommunerna har uppstått genom uppdragsavtalet. Enligt avtalet ska även kommunerna betala en ersättning till bolaget för att bolaget för kommunernas räkning ska arbeta för att främja de allmänna näringslivsfrågorna. Skatterättsnämnden bedömde därmed att bolaget tillhandahöll kommunerna en tjänst mot ersättning.

3.3.3 Delvis bidragsfinansiering

Det förekommer att delar av vattenrådets verksamhet finansieras delvis genom medlemsavgifter och delvis genom bidrag som utbetalas från en tredje part, t ex statliga myndigheter eller institutioner inom EU.

Verksamhet som fullt ut finansieras genom oberoende bidrag som inte motsvarar en ersättning för en tjänst (jfr 3.1.1) och är inte momspliktig. Det finns därför inte någon möjlighet att dra av ingående moms i en sådan verksamhet. Att en momspliktig verksamhet uppbär vissa stöd till sin verksamhet i form av bidrag som komplement till sina momspliktiga intäkter innebär dock inte i sig att dess rätt till avdrag för ingående moms begränsas. Frågan har bl.a. adresserats av EU-domstolen i mål C-21/20 *BNT* i vilket domstolen tydligt slår fast att det är ett användningen av en inköpt tillgång som är avgörande för rätten att dra av den moms som belöpt på inköpet, inte om inköpet har finansierats med inkomster från den momspliktiga verksamheten, eller med subventioner (p 52 i domen).

Den omständighet att en organisation mottar oberoende bidrag från externa finansiärer behöver alltså inte i sig innebära en begränsning av avdragsrätten för ingående skatt om organisationen annars bedriver en momspliktig verksamhet. Eftersom villkoren för olika typer av bidrag och finansieringar skiljer sig åt måste dock de momsmässiga konsekvenserna av varje typ av stöd bedömas utifrån förutsättningarna för just det bidraget eller stödet.

4 Olika verksamhetsformer

4.1 Särskilt om allmännyttiga ideella föreningar

4.1.1 Svensk rätt

Det är möjligt för ideella föreningar att bedriva självständiga ekonomiska verksamheter. Dock, anses en allmännyttiga ideell förening, enligt svensk rätt, inte bedriva ekonomisk verksamhet och utgör därmed inte en beskattningsbar person i den utsträckning verksamheten är inkomstskattebefriad enligt 7 kap. 3 § IL, se 4 kap. 6 § ML.

För att betraktas som en allmännyttig ideell förening föreligger det ett ändamåls-, verksamhets-, fullföljds- och öppenhetskrav, se 7 kap. 3 § IL. Ändamålskravet innebär att föreningen ska främja ett allmännyttigt ändamål. Ett exempel på ett sådant ändamål utgörs av miljövard, innefattande naturvard, 7 kap. 4 § IL. Verksamhetskravet och fullföljandekravet innebär föreningens verksamhet ska uteslutande, eller så gott som uteslutande, främja det allmännyttiga ändamålet, och

i skälig omfattning använda dess intäkter för att främja ändamålet, se 7 kap. 5 jämte 6 §§ IL.⁴ Öppenhetskravet innebär att den ideella föreningen inte får vägra någon inträde som medlem, om det inte finns särskilda skäl med hänsyn till verksamheten, se 7 kap. 10§ IL.

Det ska dock noteras att reglerna för allmännyttiga ideella föreningar är en svensk särreglering och avviker från vad som framgår Rådets direktiv 2006/112/EG om gemensamt system för mervärdesskatt ("MD").

4.1.2 EU-rätt

Av artikel 9 i MD anges det att "*med beskattningsbar person avses den som självständigt bedriver en ekonomisk verksamhet, oberoende av dess syfte eller resultat*". Vidare anges det att "*med ekonomisk verksamhet avses varje verksamhet som bedrivs av /.../ en tjänsteleverantör*", se artikel 9 i MD. Enligt praxis från EU-domstolen kräver begreppet ekonomisk verksamhet en analys av samtliga omständigheter under vilka verksamheten bedrivs, vilket innefattar en bedömning i det enskilda fallet med hänsyn till typiska beteenden hos en företagare som är verksam inom samma sektor.⁵

Bestämmelsen har bedömts ha *direkt effekt*, vilket innebär att den kan åberopas av den skattskyldige, till fördel för denne.⁶

I ett nyligen avgjort förhandsavgörande (C-87/23) har EU-domstolen behandlat frågan om en förening, som enligt det nationella landets rätt inte får vara vinstdrivande och som delvis finansieras genom offentliga bidrag, kan anses utgöra en ekonomisk verksamhet enligt artikel 9 MD.⁷ EU-domstolen konstaterar i målet att de nämnda omständigheterna saknar betydelse för frågan om det föreligger en ekonomisk verksamhet. Status som ideell förening utgör därmed inte ett hinder för att föreningen kan anses utgöra en beskattningsbar person som bedriver ekonomisk verksamhet.⁸ Begreppet ekonomisk verksamhet är dessutom tillämpligt oberoende finansieringsmetod.⁹ Det avgörande för tillämpningen av begreppet ekonomisk verksamhet är istället, i linje med tidigare EU-praxis, att en bedömning görs som beaktar samtliga omständigheter som kännetecknar föreningens verksamhet,

4 Verksamhetskravet innebär att 90-95% upp till 100% av verksamheten ska bedrivas i syfte att främja det allmännyttiga ändamålet, se prop. 1999/2000:2 del 1 s.502 ff. Fullföljandekravet innebär att minst 75-80% av föreningens avkastning ska användas för det allmännyttiga ändamålet, prop. 2013/14:1 (volym 1 a) s.316 samt RÅ 2001 ref. 17).

5 C-612/21, punkt 35

6 Jfr bl.a prop. 2012/13:124 s. 70

7 Mål C-87/23 den 4:e juli 2024, punk 40.

8 C-87/23 punkt 43

9 C-87/23 punkt 45

däribland den omständigheten att verksamhet är jämförbar med det typiska beteendet hos en ekonomisk aktör inom det berörda området.¹⁰

Att en förening vid prissättning av sina tjänster enbart strävar efter att täcka sina kostnader förefaller enligt EU-domstolen inte motsvara det typiska beteendet hos en företagare som strävar efter lönsamhet. Denna omständighet utesluter dock inte möjligheten för en förening att betraktas som en ekonomisk verksamhet.¹¹ I målet konstaterar EU-domstolen att det finns andra omständigheter som pekar mot att föreningen framstår som en leverantör av tjänster som är jämförbar med varje annan ekonomisk aktör som är verksam på samma marknad och således konkurrerar med föreningen. I det aktuella målet var föreningen verksam inom organisation och tillhandahållande av utbildningstjänster. Föreningen sökte aktivt projekt och kunder samt anlidade utbildare som underleverantörer för att tillhandahålla tjänster, vilket är beteenden som är typiska för en ekonomisk aktör inom utbildningssektorn. Dessutom tog föreningen betalt för en del av utbildningstjänsterna, bedömde deltagarnas kunskapsnivå och inhämtade synpunkter på utbildningen. Även om en stor del av finansieringen kommer från offentliga subventioner, är detta en del av föreningens planering och sökande efter kunder, vilket inte påverkar bedömningen av den ekonomiska karaktären på verksamheten. EU-domstolen bedömer därför att föreningen gentemot utomstående framstår som en leverantör av tjänster för utbildning eller för organisation av sådana tjänster som är jämförbar med varje annan ekonomisk aktör som är verksam på samma marknad och således konkurrerar med föreningen.¹²

4.1.3 Kommentarer

Vi har förstått att Vattenråden har klassificerats som allmännyttiga ideella föreningar enligt svensk rätt och vi har inte uppmärksammat någon omständighet som ger oss omedelbar anledning att ifrågasätta denna klassificering. Vattenråden främjar ett allmännyttigt ändamål genom att verka för att bevara och förbättra vattenkvaliteten i Höje å respektive Kävlingeån och dess närområden. Vi har även uppfattat det som att verksamheten enbart går ut på att främja detta ändamål, samt att uppdragsgivarna använder sina intäkter och medel uteslutande för denna verksamhet. Verksamhetskravet och fullföljkravet är därmed uppfyllda. Av vattenrådets stadgar följer det att medlemmar i vattenråden kan upptas av kommuner, industrier, vattenavledningsföretag och övriga, vilka är beroende av, eller engagerade i, vård och nyttjande av vattenförekomsterna inom verksamhetsområdet. Enligt vår bedömning framstår denna medlemsbegränsning

---

¹⁰ C-87/23 punkt 46

¹¹ C-87/23 punkt 47-49

¹² C-87/23 punkt 50-53

som naturlig i förhållande till vattenrådets verksamhet och syfte. Vår uppfattning är därför att Vattenråden även uppfyller öppenhetskravet.

Vår bedömning är därmed att vattenråden troligen inte kommer att anses utgöra en beskattningsbar person i den mening som avses i 3 kap. 1§ ML jämte 4 kap. 6§ ML.

Det skulle vara möjligt att argumentera för att vattenråden ska anses utgöra en ekonomisk verksamhet enligt MD. Genom att åberopa direktivet med direkt effekt skulle därmed vattenråden kunna anses utgöra en beskattningsbar person för momsändamål. Vi har uppfattat det som att Vattenråden fortlöpande tillhandahåller tjänster till kommunen (se nedan). Under förutsättning att vattenrådets verksamhet är jämförbar med andra ekonomiska aktörer som verkar inom samma område, är det i linje med förhandsavgörande C-87/23 möjligt att se vattenråden som en ekonomisk verksamhet, trots att det inte finns något vinstsyfte. Det bör noteras att förhandsavgörandet är relativt nytt och att det ännu inte med säkerhet går att säga hur det kommer att tolkas av Skatteverket och eventuella domstolar.

För att säkerställa och tydliggöra hanteringen om vattenråden väljer att åberopa artikel 9 MD med direkt effekt rekommenderar vi att det görs en översyn av de avtal och andra dokument som reglerar vattenrådets förhållande till dess medlemmar och andra intressenter. Om vattenråden önskar full förutsebarhet avseende om myndigheterna kommer att dela dess bedömning finns möjlighet att ansöka om förhandsbesked från Skatterättsnämnden. Alternativt kan en formell brevfråga ställas till Skatteverket. Svaret på en sådan formell brevfråga är dock, till skillnad från ett förhandsbesked, inte juridiskt bindande för myndigheten.

Om vattenrådets verksamhet kan klassificeras som ekonomisk verksamhet enligt MD, bör de enligt vår bedömning kunna åberopa MD:s regler med direkt effekt och därigenom uppnå status som momspliktiga. Att så sker bör enligt vår bedömning inte i sig ge några direkta implikationer för inkomstskatteändamål. Om utformningen av vattenrådets verksamhet ändras kan det inte uteslutas att verksamheten faller utanför undantagsbestämmelsen i 7 kap. 3 § IL och att vattenråden i så fall blir skyldiga att betala inkomstskatt på eventuellt överskott i verksamheten.

Förutsatt att den ideella föreningen utgör en beskattningsbar person samt att finansiering sker på samma sätt som idag, kan följande sägas om momspliktiga transaktioner inom verksamheten.

Vi har uppfattat det som att Vattenråden utför visst arbete som ligger inom ramen för kommunens ansvarsområde. Det är därför möjligt att argumentera för att kommunerna kan anses ha gett vattenråden i uppdrag att utföra uppgifter för

kommunens räkning. För detta arbete kan Vattenråden anses tillhandahålla kommunerna tjänster mot ersättning.¹³ I enlighet med HFD 2020 not 54 torde det inte ha någon betydelse att en del av denna ersättning finansieras genom statliga bidrag.

Enligt den bedömning vi kunnat göra i nuläget, är det sannolikt inte möjligt att se de statliga/EU bidragen som momspliktiga transaktioner. Detta eftersom vi, utifrån den analys som vi gjort hittills, inte kunnat fastställa ett rättsförhållande mellan Vattenråden och staten/EU som innebär ett ömsesidigt utbyte av prestationer. Staten/EU kan därför inte ha gett Vattenråden något uppdrag eller tillhandahållit tjänster av Vattenråden för vilka ersättning utgår.

4.2 Kommunal förvaltning och kommunalförbund

Kommuner kan bilda kommunalförbund och lämna över skötsel av kommunala angelägenheter till ett sådant förbund, vilket utgör en fristående offentlighetsjuridisk person.¹⁴

Under förutsättning att kravet på självständig ekonomisk verksamhet är uppfyllt, kan både kommuner och kommunalförbund ses som beskattningsbara personer enligt ML.¹⁵ Det är emellertid inte möjligt att bedriva en ekonomisk verksamhet, om verksamheten bedrivs i syfte att tillgodose ett eget behov. Kommunen eller kommunalförbundet kan inte anses utföra tjänster mot ersättning om de exempelvis utför arbete inom vattenförvaltning, som ligger inom deras eget ansvarsområde.

I de fall en självständig ekonomisk verksamhet bedrivs, har kommunen och kommunalförbundet rätt till avdrag för ingående skatt enligt ML. För den del ersättning för ingående skatt inte kan dras av enligt ML kan kommuner och kommunalförbund ha rätt till momsersättning enligt LEMK.¹⁶ Det spelar därmed ingen roll för kommuner eller kommunalförbund om den ingående momsen har ett samband med en momspliktig verksamhet eller inte.

4.3 Enkelt bolag

Ett potentiellt möjligt alternativ hade kunnat vara att hantera vattenrådets verksamhet som ett enkelt bolag. Ett enkelt bolag utgör inte en juridisk person och som utgångspunkt heller inte ett skattesubjekt för momsändamål. Delägarna

---

¹³ Jfr. C-182/17

¹⁴ 3 kap. 8§ Kommunallagen, prop 2016/17:171 s.307-308

¹⁵ Notera att de kommunala verksamheterna styrs av regler i Kommunallagen. Det ligger inom ramen för vårt uppdrag att utreda eller kommentera denna reglering.

¹⁶ Lag (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund

(bolagsmännen) i det enkla bolaget svarar för sina förpliktelser enligt bolagsavtalet och även hanteringen av in- och utgående moms hanteras som utgångspunkt hos respektive bolagsman. Det är under vissa förutsättningar möjligt att låta en av bolagsmännen hantera redovisningen genom representantredovisning.

Förutsättningarna för och konsekvenserna av att vattenrådets verksamhet organiseras som enkla bolag får dock utredas i detalj, om dessa skulle anses vara en framkomlig väg politiskt och organisatoriskt.

5 Sammanfattning

För att den verksamhet som bedrivs av vattenråden ska utgöra en momspliktig verksamhet, föreligger det krav på att den beskattningsbara personen ska *tillhandahålla tjänster mot ersättning* samt utgöra en *självständig ekonomisk verksamhet*. För detta ändamål har inte verksamhetsformen någon större betydelse. Uppdragsgivarna har som utgångspunkt rätt till avdrag för ingående skatt till den del kostnaderna är hänförliga till inköp avseende momspliktiga tillhandahållanden av tjänster.

Utifrån de transaktioner som EY identifierat i dagsläget, är vår bedömning att det går att argumentera för att de tjänster som vattenråden utför för kommunernas räkning utgör momspliktiga transaktioner. Vad det gäller bidrag från staten/EU är vår bedömning, utifrån den analys vi kunnat göra i nuläget, att det sannolikt inte är möjligt att se dessa som momspliktiga transaktioner.

Praxis på EU-nivå har öppnat upp möjligheten för allmännyttiga ideella föreningar att betraktas som ekonomiska verksamheter. För det fall då verksamheten väljs att bedrivs i denna form, är det möjligt att argumentera för att vattenråden utgör beskattningsbara personer ur ett momshänseende genom att åberopa MD med direkt effekt. Det ska dock noteras att förhandsavgörande C-87/23 är relativt nytt och att det ännu inte med säkerhet går att säga hur det kommer att tolkas av Skatteverket och eventuella domstolar. Vår rekommendation är därför att en översyn görs av de avtal och andra dokument som reglerar vattenrådets förhållande till dess medlemmar och andra intressenter för att säkerställa och tydliggöra hanteringen. Det är även möjligt för uppdragsgivarna att ansöka om förhandsbesked från Skatterättsnämnden eller ställa en formell brevfråga till Skatteverket.

Även kommuner och kommunalförbund kan utgöra ekonomiska verksamheter, och de har rätt till avdrag för ingående moms i motsvarande mån enligt ML. För den del ingående skatt inte kan dras av enligt ML, kan kommuner och kommunalförbund ha rätt till ersättning enligt LEMK. För denna verksamhetsform har det därför ingen betydelse om den ingående momsen har ett samband med en momspliktig verksamhet eller inte.

För de fall verksamheten bedrivs i form av ett enkelt bolag, ska det noteras att in- och utgående moms som utgångspunkt hanteras hos respektive bolagsman. En mer detaljerad utredning behöver göras för att bedöma om ett enkelt bolag är en framkomlig väg för verksamheten ur ett politiskt och organisatoriskt hänseende.